

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

31 VII. 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 14

Počet příloh: 2/15

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 98

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

Ve dnech 28.-30.července 1989 nebylo zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

Nebyly zaznamenány podstatné změny v nepřátelských záměrech a taktice vnitřního protivníka. V Praze, v Severomoravském a Jihomoravském kraji, se aktivizují členové a stoupenci nelegální organizace Nezávislé mírové sdružení. Ve spojitosti s připravovanými veřejnými akcemi tohoto sdružení jsou zaznamenávány i letáky. Podle zjištění došlo k částečnému útlumu v organizování podpisových akcí a v rozšiřování protisocialistické výzvy "Několik vět". Jako nový, ojedinělý jev, byl zaznamenán výskyt 6 letáků s výzvou ke stávce horníků po vzoru SSSR na dole v Severomoravském kraji.

V Praze byl zaznamenán zvýšený výskyt nepřátelských nápisů s texty na podporu "Několika vět" /7 nápisů na stanicích metra/. V Plzni byly zjištěny 2 letáky s textem na podporu Petra CIBULKY. Ve všech případech se po rozšiřovatelích pátrá.

V Kadani /okr.Chomutov/ byl zjištěn nápis a symbol propagující fašismus. Po pachateli se pátrá.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs.národním hospodářství, dopravě a spojích.

V Litvínově /okr.Most/ byl jako klamný prověřen anonymní telefonát vyhrožující výbuchem bomby. K narušení výroby nedošlo. Po pachateli se pátrá.

2. Nepřátelská činnost

a/ Na podkladě nepřátelského působení Radia Svobodná Evropa vyzývajícího k podpoře protisocialistické výzvy "Několik vět" podepsal souhlas s touto výzvou a zaslal jej na adresu V.HAVLA důstojník ČSLA z povolání z útvaru v Jihočeském kraji. Případ byl zjištěn návazně na odvysílání relace RSE a potvrzen.

b/ Dochází k aktivizaci "Nezávislého mírového sdružení" /NMS/. Organizace připravuje ve spojitosti s již známým záměrem demonstrovat 31.7.1989 na náměstí Míru v Praze 2 v úvodu akce veřejnou proklamaci k 21.výročí internacionální pomoci. O povolení demonstrace, která má probíhat za přítomnosti asi 30 členů NMS, nebudou organizátoři ONV Praha 2 žádat. V této spojitosti byly 28.7.1989 na stanici metra MUZEUM a 30.7.1989 na tramvajové zastávce v Praze 1 zjištěny letáky NMS vyzývající občany k účasti na uvedené akci. Rovněž aktivisté a stoupenci NMS v Olomouci /Severomoravský kraj/ plánují tzv. tichou demonstraci na 6.8.1989, na náměstí Míru, pod záminkou vzpomínky obětí Hirošimy. Akce má proběhnout se zapálenými svíčkami, bez slovního projevu. Akce NMS má rovněž proběhnout v okrese Prostějov /Jihomoravský kraj/ 3.8.1989, kde má být zaměřena proti tzv. vojenským hračkám. Je organizována aktivisty NMS Michalem ŠVERDÍKEM /1968,student ČVUT Praha/, Petrem KUMŽAKEM /1968, sanitář OÚNZ/, Josefem MRÁČKEM /1965,dělník/ a Dušanem POŘÍZKOU /1965, jevištní technik/. Vyrobeno mají asi 1.000 kusů letáků. Akci bude zabráněno vyhlášením výstrahy okresním prokurátorem a činnost aktivistů NMS bude procesně zadokumentována.

Na dvou místech v ubytovně dolu DUKLA /Havířov-Suchá/ bylo 27.7.1989 zjištěno 6 kusů letáků s textem "Kamarádi jdeme stávkovat jako v SSSR". Po rozšiřovateli se pátrá.

Dodatečně bylo zjištěno, že v obci Strážný /okr.Prachatic/ se 20.7.1989 pokoušel mezi spoluobčany získávat podpisy na výzvu "Několik vět" Oliver KUCKA /1959, zaměstnanec lesního

závodu Vimperk/. Jsou prováděna opatření k dokumentaci jeho činnosti. Dne 27.7.1989 v restauraci v Praze 6 neznámý muž "instruoval" hosty jak se mají chovat 21.8.1989. /Vzpomenout na padlé, zúčastnit se mše, bojkotovat dopravu a spoje, po zaměstnání vyjít do ulic pod heslem "Pojďme se jen tak projít v klidu a bez hluku"/.

Dne 30.7.1989 oznámil telefonicky na strážnici Chemických závodů Litvínov /okr.Most/ neznámý anonym "Máte tu bombu". Provedenou prohlídkou provozu byl prověřen jako klamný. Opatřeními nedošlo k narušení nebo omezení výroby. Po pachateli se pátrá.

V Praze se od 28.-30.7.1989 na pěti místech v centru města vyskytly nepřátelské nápisy a letáky. Dne 28.7.1989 byly zjištěny 4 nápisy na stanici metra Můstek. /"Rudé právo lže", "Ať žije charta-77", "Připojte podpisy na Několik vět"/ a 3 na stanici metra Želivského /"Připojte podpisy na Několik vět"/. Leták vyzývající k podpoře výzvy "Několik vět" byl 29.7.1989 zjištěn i ve stanici metra Muzeum.

Na oplocení vojenského útvaru v Kadani /okr.Chomutov/ napsal 28.7.1989 neznámý pachatel barvou nápis propagující fašismus a nakreslil hákový kříž. Po pachateli se pátrá.

Dva letáky s textem na podporu Petra CIBULKY byly nalezeny 28.7.1989 před vchodem do závodu Západočeských pivovarů v Plzni. Po rozšiřovateli se pátrá.

Na adresu redakce časopisu Slovensko v Martině /Středo-slovenský kraj/ byla doručena "Výzva Národní rady za osvobození Slovenska" /o předchozích materiálech "Rady" jsme informovali/, která žadá obnovení svobodné, svrchované a neutrální republiky Slovensko. Dokument byl vydán 1.7.1989 v Mnichově /NSR/ a je adresován signatářům Helsinské dohody. V závěru obsahuje nacionalistická hesla "Pryč s českým násilím", "Pryč s diktaturou", "Pryč s policejní zvůlí", "Pryč s českým apartheidem".

Na adresu Městského kulturního střediska v Bánovcích nad Bebravou /okr.Topolčany/ byla zaslána již známá nacionalisticky zaměřená "Úvaha-výzva", kterou rozesílá psychicky narušená osoba. /o předchozím výskytu "Výzvy" jsme informovali/. Jsou prováděna opatření k zamezení této činnosti.

Na okrese Chomutov se vyskytl další případ rozesílání anonymních protisocialistických dopisů, ve kterých jejich autor přirovnává KSČ ke zločinecké organizaci. /O předešlých případech jsme informovali v minulém týdnu/. Dopis adresován Františku Machovi, dělníku Dolu V.I.Lenina, Komořany. Po konzultaci krajské a okresní prokuratury bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin hanobení národa, rasy a přesvědčení dle § 198 tr.zákona. Po pisateli se nadále pátrá.

V Praze a Mostě byly zjištěny další dva případy "ankety" tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění namířené proti KSČ a její vedoucí úloze ve společnosti, které mají být paralelně zasílány velvyslanectví USA v Praze. Po rozšiřovateli se pátrá.

Na pokyn okresního prokurátora v Třebíči byl od 22.7.1989 stíhán pro trestný čin podněcování podle § 164 tr.zákona nezletilý [REDACTED] /1972, učeň/, který 22.července 1989 rozšiřoval v Třebíči výzvu "Několik vět". Své usnesení okresní prokurátor následně 24.7.1989 zrušil jako nezákonné a neodůvodněné.

3. Negativní jevy a poruchy v čs.národním hospodářství

Dne 25.7.1989 jsme informovali, že 24.7.1989 se neznámý pachatel vloupal do hospodářské budovy Oblastní správy dálkových kabelů v Ústí nad Labem, kde narušil i bezpečnostní schránky s utajovanými materiály s tím, že bylo nezbytné provést následné šetření, zda nedošlo k úniku utajovaných skutečností. Provedenou kontrolou, která byla ukončena 28.7.1989, bylo zjištěno, že nedošlo k odcizení žádných utajovaných materiálů.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 29. července 1989 kolem 22.00 hodin v JZD Pustá Polom - středisko živočišné výroby Kyjovice /okr. Opava/ došlo z dosud nezjištěných příčin k požáru 250 tun uskladněného sena. Ke zranění osob nedošlo. Shořením sena a zničením seníku vznikla uvedenému JZD škoda ve výši 350 000 Kčs. Příčina požáru je předmětem dalšího šetření. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Opava.

Dne 29. července 1989 kolem 08.00 hodin došlo na poli v katastru obce Bulovka /okr. Liberec/ při sklizni trávy k požáru samochodné řezačky zn. SPS - 35 Toron, kterou obsluhoval [REDACTED] /nar. 1963, bytem Arnoltice, okr. Liberec/. Ke zranění osob nedošlo. Zničením stroje vznikla ČSSS Frýdlant /okr. Liberec/ škoda asi 300 000 Kčs. Příčina požáru se vyšetřuje.

Vyšetřuje OS SNB Liberec.

Dne 28. července 1989 ve 14.15 hodin na poli u obce Ptičie /okr. Humenné/ se vznítila při sběru slámy samochodná sběrací řezačka typu SPS - 35 Toron. Příčinou požáru bylo vznícení plev a nečistot usazených u motoru a výfukového potrubí. Ke zranění osob nedošlo. Zničením řezačky vznikla pro JRD Chlmeček škoda asi 446 700 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Humenné.

V době od 22. do 29. července 1989 v JRD Raslavice /okr. Bardejov/ uhynulo postupně 16 kusů jednoročních jalovic. Příčinou úhynu byla infekční nemoc, která není přenosná na osoby. Uvedenému JRD vznikla škoda asi 128 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Bardejov.

Dne 28. července 1989 kolem 03.00 hodin v železniční stanici ČSD Plzeň - Kotterov uniklo prasklým svárem z cisterny celkem 179 hl. vína. K poškození cisterny došlo při nesprávném posunu. Způsobená škoda činí asi 247 000 Kčs. Míra zavinění se zjišťuje za přítomnosti znalce.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 29. července 1989 kolem 10.00 hodin byla nalezena na skládce v katastru obce Drahelice /okr. Nymburk/ pohrešovaná [] /nar. 1901, bytem Drahelice/ bez známek života. Lékařem bylo jako příčina smrti určeno poranění a zhmoždění mozku. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Nymburk.

c/ Majetková trestná činnost

V noci na 29. července 1989 bylo provedeno vloupání větrací šachtou do skladu Lidových milicí Slavošovských papíren ve Slavošovcích /okr. Rožňava/. Pachatel ze skladu odcizil zatím nezjištěné množství stejnokrojů, bot a 800 kusů nábojů různé ráže. Dále nalezenými klíči otevřel trezor, odkud rozházel po místnosti materiály přísně tajného charakteru, žádné neodcizil. Poškozením zařízení objektu a odcizením věcí vznikla škoda asi 2 300 Kčs. Ve stejném období bylo provedeno vloupání do závodní jídelny uvedeného podniku a do administrativní budovy

JRD Slavošovce. Odcizením finanční částky na hotovosti a 7 kalkulaček byla způsobena další škoda asi 6 800 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Rožňava.

V noci na 28. července 1989 bylo ve Zvolenu provedeno vloupání, rozbitím okna v 1. poschodí, do obchodního domu Prior. Odcizením fotoaparátů a výrobků spotřební elektroniky vznikla škoda asi 126 000 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Zvolen.

Navazuje na DSZ ze dne 25. července 1989 : k odcizení 2 nákladních automobilů z objektu JZD Radovesnice /okr. Kolín/. Jedno vozidlo bylo dne 24. července 1989 nalezeno havarované u obce Domanovice /okr. Kolín/. Druhé bylo dne 28. července 1989 nalezeno nepoškozené v Týništi nad Orlicí /okr. Rychnov nad Kněžnou/. Jako pochatel byl zadržen [REDACTED] /nar. 1968, bytem Radovesnice, bez pracovního poměru, 4x soudně trestán/, který je stíhán pro trestný čin neoprávněné užívání cizího motorového vozidla.

Vyšetřuje OS SNB Kolín.

Navazuje na DSZ ze dne 28. července 1989 : k vloupání do bytu [REDACTED] /nar. 1955/ se škodou asi 100 000 Kčs. Jako pachatel byl zjištěn [REDACTED] /nar. 1957, bytem Orlová-Lutyně, okr. Karviná, dělník, 4x soudně trestán/. Jmenovaný byl dán do vazby a je stíhán pro trestné činy krádeže a porušování domovní svobody. Odcizené věci byly nalezeny u pachatele při domovní prohlídce.

Vyšetřuje OS SNB Třebíč.

Ve dnech 28. až 30. července 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 170 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	33	28	9	43	29	1 019 800
SSR	8	3	6	1	10	267 700
ČSSR	41	31	15	44	39	1 287 500

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 27. července 1989 v 15.30 hodin mezi obcemi Ždírec nad Doubravou a Česká Bělá /okr. Havlíčkův Brod/ se řidič osobního auta, občan PLR, [REDACTED] /nar. 1944, bytem PLR/ plně nevěnoval řízení a narazil do stromu u pravé krajnice. Při nehodě utrpěli řidič a 3 spolujezdci těžké zranění a další spolujezdec byl zraněn lehce. Na vozidle vznikla škoda asi 30 000 Kčs. Proti řidiči bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Havlíčkův Brod.

Dne 28. července 1989 v 06.45 hodin na křižovatce ulic v Přerově řidič osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1959, bytem Červená Voda, okr. Ústí nad Orlicí, dělník/ nedal přednost v jízdě nákladnímu automobilu, který řídil [REDACTED] /nar. 1966, bytem Přerov, řidič OSP/. Při nehodě utrpěli [REDACTED] a jeho dva spolujezdci smrtelné a další spolujezdec těžké zranění. Škoda na vozidlech činí asi 51 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

Dne 28. července 1989 kolem 07.00 hodin v obci Lipová /okr. Přerov/ podnapilý řidič mikrobusu [REDACTED] /nar. 1962, občan PLR, přechodně bytem Přerov, řidič/ při řízení usnul, vjel mimo vozovku a narazil do chodkyně [REDACTED] /nar. 1933, bytem Lipová/. Jmenovaná utrpěla zranění, kterému na místě podlehla. Škoda na vozidle činí asi 5 000 Kčs. Řidiči byla odebrána krev na zkoušku alkoholu a bylo proti němu zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

Dne 28. července 1989 ve 12.15 hodin v obci Terany /okr. Zvolen/ řidič osobního automobilu občan MLR [REDACTED] /nar. 1952, bytem MLR, dělník/ při jízdě usnul, vjel do levé poloviny vozovky, kde narazil do skupiny studentů Vysoké školy zemědělské v Nitře. Při nehodě byli dva chodci usmrčeni, jeden zraněn těžce a jeden lehce. Škoda na vozidle činí asi 10 000 Kčs. [REDACTED], u kterého požití alkoholu nebylo zjištěno, byl vzat do vazby a je stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Zvolen.

Dne 28. července 1989 v 14.50 hodin u obce Štvrtok na Ostrove /okr. Dunajská Streda/ řidič osobního auta [REDACTED] /nar. 1954, bytem Jugoslávie/ při vjíždění na hlavní silnici nedal přednost v jízdě tureckému kamiónu, který řídil [REDACTED] /nar. 1934, bytem Turecko/. Při nehodě byli řidič osobního auta a jeden jeho spolujezdec usmrčeni, další dva spolujezdci byli zraněni těžce. Na vozidlech vznikla škoda asi 50 000 Kčs. Oběma řidičům byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Dunajská Streda.

Dne 29. července 1989 v 18.30 hodin na železničním přejezdu v Příbrami-Brodě podnapilý řidič osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1960, bytem Příbram, horník/ v důsledku rychlé jízdy nezvládl řízení a sjel do příkopu. Při nehodě byl lehce zraněn spolujezdec. Škoda na vozidle činí asi 5 000 Kčs. [REDACTED] se snažil úplatkem ve výši 400 Kčs ovlivnit zakročující hlídku VB, která ke zdárnému dokončení zákroku musela použít mírnějších prostředků. Jmenovanému byla odebrána krev na zkoušku alkoholu a zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Příbram.

Dne 30. července 1989 v 00.30 hodin na místní komunikaci u žst. Svojetín /okr. Rakovník/ podnapilý řidič osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1967, bytem Hřivice, okr. Louny, traktorista/ v důsledku rychlé jízdy nezvládl řízení, sjel z vozovky a narazil do břehu. Při nehodě byla jedna spolucestující zraněna těžce, řidič a dva další spolucestující lehce. Škoda na vozidle činí asi 10 000 Kčs. [REDACTED] byla odebrána krev na zkoušku alkoholu a zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Rakovník.

Dopravní nehody ve dnech 28. - 30. července 1989 :

	počet nehod	usmrcto osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	599	12	67	3 130 700
SSR	286	6	15	1 342 500
ČSSR	885	18	82	4 473 200

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 29. července 1989 kolem 17.00 hodin v NVÚ Horní Slavkov /okr. Sokolov/ při pokusu o útěk napadli odsouzení Jaroslav [REDACTED] /nar. 1967, odsouzen na 5 let/, [REDACTED] /nar. 1962/ a [REDACTED] /nar. 1959, oba odsouzeni na 11 let/ příslušníky SNV por. Martina FIALU /nar. 1962/ a stržm. Pavla KINDLA /nar. 1967, oba referenti režimu/. Příslušníci SNV utrpěli středně těžké a lehké zranení. Odsouzený [REDACTED] se v cele pokusil o sebevraždu pořezáním žiletkou na krku a po ošetření byl převezen do zdravotnického zařízení SNV Praha - Pankrác.

Vyšetřuje OS SNB Sokolov.

Dne 27. července 1989 v 17.20 hodin byl v prostoru střelnice Placy v Příbrami zasažen střelou do břicha Bedřich BUCEK /nar. 1942, bytem Příbram/. Jmenovaný v uvedenou dobu vstoupil do ohroženého prostoru střelnice i když věděl, že zde probíhají ostré školní střelby vojáků ČSLA z kulometů UK 59. Zranění bylo lékařem označeno jako těžké. Porušení nebo zanedbání bezpečnostních opatření nebylo zjištěno.

Vyšetřuje OS SNB Příbram.

Dne 30. července 1989 v 06.50 hodin zběhl od VÚ ČSLA 4425 Prachatice vojín základní služby [REDACTED] /nar. 1970, bytem Rožnov pod Radhoštěm, okr. Vsetín/. Při útěku odcizil 2 samopaly vz. 58,1 pistoli vz. 52 a 516 kusů nábojů. V autoparku odcizil nákladní automobil V3S, se kterým prorazil zadní bránu útvaru a ujel. Vozidlo bylo nalezeno asi 4 km za Prachaticemi. K zadržení jmenovaného bylo vyhlášeno celostátní pátrání.

Opatření organizuje OS SNB Prachatice a FKÚ FS VB Praha.

Dne 27. července 1989 v odpoledních hodinách byla v pískovně v Provodíně /okr. Česká Lípa/ při nakládce písku nalezena cvičná letecká puma, pocházející ze současné výzbroje vojsk SSSR. Puma byla na místě zneškodněna pyrotechnikem KS SNB Ústí nad Labem. Ke zranění ani škodě nedošlo.

Vyšetřuje OS SNB Česká Lípa.

Dne 29. července 1989 v průběhu dne v úseku PS útvaru Folmava /okr. Domažlice/ došlo k proryvu státní hranice z ČSSR do NSR jednou zatím dosud nezvěstnou osobou.

Vyšetřuje komise náčelníka HS PS OSH.

Ve dnech 28. až 30. července 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic z ČSSR do NSR a Rakouska 11 občanů NDR, 2 RSR a 1 Srí Lanky.

Hranici se socialistickým státem narušilo 16 občanů ČSSR, 6 NDR, 1 PLR, 2 VSR a 1 Zambie.

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do NSR, Rakouska a Švýcarska se nevrátilo 7 občanů ČSSR.

Z emigrace v NSR, Rakousku, Švédsku, USA a Francie se vrátilo 8 občanů ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

V OÚNZ Strakonice je kritizován způsob přijímání rezolucí odsuzujících prohlášení "Několik vět". Na jednnotlivé primariáty bylo zasláno rozhodnutí ředitele OÚNZ, podle kterého musí být do 48 hodin sepsány rezoluce proti uvedenému pamfletu. Opatření vzbudilo u zdravotnického personálu, zejména u mladých lékařů negativní ohlas, protože nebyli seznámeni s jeho obsahem.

Zaměstnanci JEDNOTA Opava označují články v novinách odsuzující prohlášení "Několik vět" za zbytečné s tím, že je zřejmé, že strana se snaží ovlivnit veřejné mínění. Uvádějí, že výzvu odsuzují lidé, kteří ji nečetli a v podstatě neví, co odsuzují. Bez těchto článků v novinách by veřejnost ani o podobné výzvě nevěděla.

V souvislosti s projednáváním závazku na 2. pololetí 1989 v n.p. Západočeské keramické závody Horní Bříza bylo jedním z jeho bodů přijetí rezoluce odsuzující provokační akce "charty-77" a prohlášení "Několik vět". Z 80 přítomných osob se 20 zdrželo hlasování a dvě vystoupily přímo proti přijetí závazku, zejména proti přijetí rezoluce odsuzující toto prohlášení.

Mezi zaměstnanci Závodů těžkého strojírenství, kombinátní podnik Dubnica nad Váhom, se projevuje zpochybňování vedoucí úlohy KSČ v současném procesu přestavby a osočování členů strany. Negativní kritika kromě jiného pramení i z nepříznivé hospodářské situace podniku, kde nejsou plněny plánované ukazatele a v současnosti je skluz ve výrobě cca 200 miliónů Kčs.

Pedagogičtí pracovníci UJEP Brno negativně hodnotí, že sdělovací prostředky a ÚV KSČ nevedou dostatečnou kampaň proti Václavu HAVLOVI, kterého opoziční síly vydávají za vynikajícího spisovatele a přitom na jazykových katedrách lze dokázat opak. V opozici se drží je proto, že z toho má větší finanční zisk, než kdyby se musel legálně živit.

V souvislosti s přepravou nových tuzexových platidel do Státní banky Československé v Žatci, při které byl k jejímu zajištění nasazen větší počet příslušníků SNB, vznikla mezi obyvateli Žatce fáma, že dojde k méně a zdražení základních druhů potravin. Na tomto základě došlo ke zvýšeným nákupům základních druhů potravin.

Dne 24. července 1989 kolem 21.00 hodin v Brništi /okr. Česká Lípa/ dosud neustanovení vojáci Sovětské armády odcizili dvě jízdní kola v hodnotě 1 800 Kčs. Kola byla nalezena v posádce Sovětské armády Zákupy /okr. Česká Lípa/ a odevzdána majitelkám. Po pachatelích se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Česká Lípa

Rozdělovník:

s.Jakeš
s.Husák
s.Adamec
s.Indra
s.Hegenbart

vel. kmv
přelst. sccn
s.Ticek
s.Komárek
DMS

Dne 28. července 1989 v 03.00 hodin v Praze podnapilý řidič osobního auta nstržm. SNB Zdeněk MORAVEC /nar. 1964, IPS MO VB Praha 4 - Nusle/ při sjízdění z magistrály nezvládl řízení a najel do svodidel. Ke zranění osob nedošlo. Škoda na vozidle a dopravním zařízení činí asi 11 000 Kčs. Nstržm. MORAVEC odmítl odběr krve a moče.

Vyšetřuje MS VB Praha.

Dne 29. července 1989 kolem 14.00 hodin v Litoměřicích podnapilý řidič osobního automobilu por. SNB Václav KOČÍ /nar. 1956, učitel PP VB ČSR, člen KSČ/ narazil do podezdívky plotu a kamene na krajnici. Z místa nehody se pokusil ujet a byl zadržen hlídkou VB. Jmenovaný odmítl orientační dechovou zkoušku na alkohol i odběr krve. Ke zranění osob nedošlo. Škoda na vozidle činí asi 3 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Litoměřice.

Rozdělovník:

s.Jakeš
s.Husák
s.Adamec
s.Indra
s.Hegenbart

med. FMV

s.Tišský
s.Komáček

Reakce členky Nezávislého mírového sdružení na článek Rudého práva

Ing. Eva VIDLÁŘOVÁ, aktivistka Nezávislého mírového sdružení /NMS/, inspicientka divadla Na provázku v Brně, hodnotí článek uveřejněný v Rudém právu pod názvem "Čím se živí, z čeho žijí" ze dne 24.7.1989 jako velmi účinnou zbraň současného politického vedení proti opozičním skupinám. Z obsahu článku si mnozí lidé uvědomili, že členové opozice vlastně vše dělají za peníze a na vyžádání zahraničních protisocialistických center. Na VIDLÁŘOVOU se lidé obracejí s dotazy, kolik dostávají konkrétní aktivisté, a při tom si i ona uvědomila, že je jednou z těch, kterými lidé pohrdají. Zaráží je vysoké dotace v tuzexových bonech, které jsou pro pracující nedostupné. VIDLÁŘOVÉ na tom nejvíce vadí, že to jsou obyčejní lidé a ne členové divadla, kde ona pracuje.

/Správa SNB Brno/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Fojtík
- s. Hoffmann
- s. Hermann
- s. Hegenbart

red. FMV

? neuvěřil jsem zprávě, níže uvedu.
I, II, S
SSND FMV

Účast na akci Paříž '89

Připravované akce Paříž '89, věnované dvoustému výročí Velké francouzské revoluce, se má zúčastnit i delegace ÚV SSM v počtu 12 osob proti původně plánovanému počtu 100 osob. Jeden z hlavních organizátorů pan KUCIN /blíže neustanoven/ z Francie informoval ÚV SSM, že na setkání je pozván i Alexander DUBČEK, kterému již organizátoři zaslali pozvání a letenku do Paříže. Zároveň prosil pracovníky ÚV SSM, aby vyvinuli úsilí a tlak na oficiální orgány v ČSSR, aby byl A. DUBČEK do Paříže puštěn. Informoval i o pozvání dalších představitelů nezávislých struktur z ČSSR na tuto akci, ale blíže je nespecifikoval.

/II. správa SNB/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Mohorita
- s. Johanes
- s. Štefaňák
- s. Hegenbart

*moder! řmr
T. a II. správa SNB*

K činnosti zastupitelského úřadu Japonska v Praze

Činnost zastupitelského úřadu /ZÚ/ Japonska v Praze je nadále zaměřována na získávání informací k vnitropolitické situaci v ČSSR s důrazem na nelegální struktury. V menším rozsahu se informační činnost orientuje na ekonomické otázky ČSSR, kde však svoji úlohu plní přijíždějící japonské delegace. Širší záběr mají pracovníci japonských sdělovacích prostředků - TV Asahi a novin Yomiuri Shimbun, kteří pokrývají problematiku ČSSR a okolních socialistických zemí mimo SSSR. Podtextem politické informační činnosti je odhalování vnitřních rozporů v ČSSR a náznaků rozporů, či otevřených rozporů, mezi socialistickými státy.

Dlouhodobě se touto činností zaobírá II. tajemník ZÚ Japonska v Praze KUBOTA Toyokazu. Projevil aktivní zájem o lednové události v Praze a následující soudní procesy s hlavními iniciátory akcí na Václavském náměstí. V této souvislosti využíval vyhodnocování čs. tisku, vysílání BBC a Spieglu. Současně věnoval pozornost postojům čs. vedení k situaci v MLR /politické dění, Nagymaros/ a k demonstracím v ČLR. Otevřeně dal najevo, že jej zajímají zejména rozpory mezi jednotlivými socialistickými státy. O jeho orientaci svědčí i ta skutečnost, že již koncem května 1989 disponoval poznatkami o kádrových změnách ve vedení ČSSR, a to konkrétně u osob s. Hrvnáka a s. Juliše, kteří měli přejít do vyšších funkcí. Z poslední doby jsou získávány poznatky o jeho zájmu o dostupné informace k otázce společných podniků se zahraniční kapitálovou účastí v ČSSR, o materiál "Několik vět" a umělce, kteří tento dokument podepsali.

Po kádrových změnách na ZÚ Japonska v Praze se předpokládala změna koncepce v činnosti ZÚ. Podstatnou aktivitou se prezentoval I. tajemník IWAI Katsumi, který se i přes počáteční neznalost problematiky ČSSR rychle orientoval na získání přehledu o situaci v naší zemi, zejména však o opoziční hnutí. Snaží se získat informace k HAVLOVI, ke vzniku činnosti a signatářům

"charty-77", ke členům dalších nezávislých struktur, k akcím u příležitosti narozenin kardinála TOMÁŠKA, k vazbám "charty-77" na polskou Solidaritu, k pamfletu "Několik vět". Další jeho sledovanou oblastí je problematika získávání informací k čs. vedení, k případným změnám a jejich vztah k progresivnímu či konzervativnímu vývoji. Blíže nespecifikován je zájem o mezinárodní organizace v ČSSR, nevyjímaje církevní.

V pozadí této činnosti je rada SAKURAI Hiroshi. Dílčí poznatek byl podchycen k zájmu jmenovaného o serióznost materiálu Rádia Svobodná Evropa o čs. školství - platy učitelů, situace v učilištích - toxikomaniě, propagace fašismu, šikanování.

Názory japonských diplomatů na situaci v SSSR a ČSSR charakterizuje vyjádření japonského konzula v Leningradu MORII ZUMI TATSUSHI při dubnovém pobytu v ČSSR. Konstatoval, že politika Gorbačova nebude mít dlouhého trvání, zejména z důvodu nereálnosti přechodu kolchozních podniků na samofinancování. Je otázkou času, kdy zkrachují a tím Gorbačov ztratí politické pozice u široké sovětské veřejnosti. Negativně hodnotil situaci v ČSSR rada ZÚ Japonska ve Vídni INAGAWA, který je ve styku s MLYNÁŘEM. Přestavba jde v čs. společnosti pomalu, což částečně vychází z faktu, že strana nemá schopnou střední generaci.

V červnu 1989 přicestovala do ČSSR delegace Japonského centra pro mezinárodní informace z oblasti financí vedená TOKAI TOSHIMORU, která jednala na SPK, MZO a SBČS. Dále jednal čs. japonský ekonomický výbor za účasti prezidenta firmy ITOH TOSHIKIHO. V závěru jeho návštěvy v SSR byl založen společný podnik ITOH-MARTIMEX. Jednání proběhla i na úrovni odpovídajících ministerstev. Z těchto jednání vyplývá, že Japonci touto formou získali další informace upřesňující ekonomickou situaci v ČSSR.

Aktivní žurnalistickou činnost na území ČSSR, MLR a PLR provádí IKUMA Mikio, dopisovatel japonských novin YOMIURI SHIMBUN, akreditovaný v ČSSR se sídlem v PLR a TSURUGAYA Hissashi, zástupce TV společnosti ASAHI se sídlem v Praze. V květnu 1989

přicestoval IKUMA do ČSSR v souvislosti s projednáváním podmínečného propuštění Václava HAVLA z výkonu trestu s cílem účastnit se projednávání. Toto mu nebylo umožněno, a proto čerpal z materiálů AP. Po propuštění HAVLA se s ním pokusil o osobní kontakt v jeho bydlišti, kde byl s díky za solidaritu odmítnut. V následujícím období se účastnil pohřbu NAGYE v MLR a připravoval se na návštěvu Bushe v PLR, současně sledoval situaci v obou zemích. Se zájmem bylo sledováno jednání 14. zasedání ÚV KSČ, současná situace v ČSSR je dle IKUMY konzervativní. TSURUGAYA se zúčastnil s pronajatým štábem čs. TV pohřbu NAGYE v MLR a poté sledoval druhé kolo voleb do nejvyššího zákonodárného sboru v PLR. Zúčastnil se i odsunu sovětských jednotek z ČSSR /sovětská iniciativa/.

Prostřednictvím čs. novináře se IKUMA snaží získávat poznatky k prohlášení "Několik vět", zejména k postojům HAVLA, a co je tím sledováno.

Z uvedených poznatků lze vyvodit, že pro informační činnost jsou na území ČSSR využívány uvedené kategorie Japonců /diplomatié, delegace, novináři/, kteří sledováním současného vývoje v ČSSR a vztahů mezi ČSSR a MLR, ČSSR a PLR získávají podklady pro stanovení trendu vývoje, což má podstatný vliv na ekonomickou orientaci případného zájmu Japonska o ČSSR.

/II. správa SNB/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Johanes
- s. Hegenbart
- s. Štefaňák

*rodení 4 m
I. a II. správna SNB*

Stanoviska západních zemí k sofijské schůzce o ochraně životního prostředí-----

Na základě Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky /VNS/ procesu KBSE se ve dnech 16.10.1989 - 3.11.1989 uskuteční v Sofii schůzka o ochraně životního prostředí.

Přípravy západních zemí na tuto schůzku jsou zatím v počátečním stadiu. Na základě dosavadní analýzy průběhu a výsledků pařížské konference o lidské dimenzi zaujmají západní státy předběžná stanoviska k přípravě na sofijskou schůzku, po nichž bude následovat hlubší výměna názorů a koordinace zejména v rámci Evropského společenství.

Po ukončení pařížské konference vyslovil vedoucí americké delegace ABRAMS názor, že americká administrativa bude v důsledku "porušování lidských práv v BLR, zejména bude-li pokračovat útlak turecké menšiny", zvažovat bojkot sofijské schůzky o ochraně životního prostředí neúčastí své delegace, případně snížením úrovně amerického zastoupení.

Podle názoru americké administrativy "odmítá BLR i nadále plně respektovat lidská práva a základní svobody občanů, neuznává zásadu široké veřejné informovanosti, vytváří právní omezení pohybu cizinců na svém teritoriu i vlastních občanů při žádostech o vycestování, je narušována svoboda shromažďování, jsou pronásledováni bojovníci za lidská práva, není uznávána existence silně potlačované turecké menšiny v zemi, problémy sloučení rodin jsou řešeny pouze na nátlak amerického zastupitelského úřadu apod.".

Liniě USA vůči BLR a v této souvislosti i sofijské schůzce o ochraně životního prostředí je v dané fázi podporována především Velkou Británií, která vyvíjí na půdě komise Evropského společenství

nátlak na spojence, aby západní Evropa jako celek zaujala koordinovaně s USA "pasivní postoj" ke schůzce v Sofii. Takový postoj má být podle názoru britské vlády nejenom výrazem protestu proti politice bulharské vlády vůči turecké menšině, ale zároveň proti "celkovému porušování lidských práv v BLR, RSR, ČSSR a NDR". Velká Británie nemá v úmyslu bojkotovat sofijskou schůzku svojí neúčastí, ale za vhodnější a vůči ZSS za účinnější považuje zablokování případných nových iniciativ ZSS na úseku ekologie. Podle jejího názoru nelze v žádném případě připustit, aby se sofijská schůzka stala úspěšnou akcí v rámci procesu KBSE, konanou na půdě socialistického státu.

Záměrům Velké Británie se dostává v současné době podpory Francie, Belgie a částečně i Švédska.

Většina západoevropských zemí považuje případný bojkot sofijské schůzky ze strany USA neúčasti americké delegace za nereálný a hodnotí jej jako politickou výhrůžku vůči BLR a dalším ZSS, cílenou na dosažení větší demokratizace a liberalizace uvnitř socialistických zemí. NSR, Nizozemí a některé další západoevropské státy považují za nezbytné řešit problémy ekologie v mezinárodním měřítku a dosáhnout co nejkonkrétnějších výsledků nejenom po linii odborné, ale i politické. Podle jejich názoru si zároveň v současné fázi vývoje vztahů Východ-Západ nemůže žádná z účastnických zemí dovolit bojkotovat schůzky v rámci procesu KBSE svojí neúčastí.

NSR navíc zastává názor, že případná neúčast USA na sofijské schůzce by v podstatě znamenala nepřímou podporu rumunského přístupu k podpisu Závěrečného dokumentu VNS, při němž představitelé RSR prohlásili, "že se necítí být vázáni ustanoveními Závěrečného dokumentu, týkajícími se problematiky lidských práv". Průběh informačního fóra v Londýně i konference o lidské dimenzi v Paříži naopak podle názoru NSR ukázal, že aktivní a zejména sjednocený přístup Západu vůči ZSS je účinnější než bojkot obdobných schůzek ve formě neúčasti na nich.

Některé západní státy, např. Nizozemí, prosazují názor, že sofijská schůzka o ochraně životního prostředí musí mít především

"technický charakter" a zabývat se konkrétním řešením ekologických problémů na expertní úrovni. Politické deklarace a různé výzvy očekávané ze strany ZSS je proto nutné odmítnout jako "zbytečné a odvádějící pozornost od praktických opatření na ochranu životního prostředí". Vzhledem k tomu nehodlá Nizozemí akceptovat záměr BLR uskutečnit zahájení schůzky na úrovni ministrů zodpovědných za problematiku životního prostředí.

Nizozemí klade důraz zejména na otázky chemického znečištění a jeho transhraniční přenos. Bude trvat na přijetí opatření globálního charakteru, neboť regionální přístupy nemohou podle jeho názoru důsledně řešit problém ochrany životního prostředí.

Iniciativu ČSSR k ochraně životního prostředí prezentovanou L. ADAMCEM považuje Nizozemí za pozitivní krok a projev politické vůle ČSSR řešit ekologické problémy. Podle názoru holandské vlády by však ČSSR měla svoji iniciativu více konkretizovat a vymezit její místo v celoevropském kontextu v návaznosti na návrhy dalších evropských zemí, včetně Nizozemí. V této souvislosti projevuje Nizozemí zájem na československé účasti při přípravě a konání konference o ochraně Severního moře, která se uskuteční v březnu 1990 v Haagu, a uvítalo by i přistoupení ČSSR k tzv. haagské deklaraci o ochraně atmosféry z března 1989.

Západní státy nemají v úmyslu předkládat v Sofii nové návrhy k problematice ekologie. Lze očekávat, že budou prezentovat ochotu poskytnout některým ZSS výhodné finační úvěry na realizaci projektů určených k ochraně životního prostředí, které však budou podmiňovány "mírou dodržování lidských práv" v jednotlivých socialistických zemích.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Jakeš	s.Lenárt
s.Husák	s.Fojtík
s.Adamec	s.Johanes
s.Indra	s.Štefaňák

*nedan! fmw
I. nř. správce SNB*

K současnemu vnitropolitickemu vývoji v ČLR a jeho dopadu na americko-čínské vztahy-----

Iniciátorem nové kampaně čistky v řadách KS Číny a kádrového aparátu je TENG SIAO-PCHING, který na rozšířené poradě politického byra ÚV KS Číny před 4. plenárním zasedáním ústředního výboru prohlásil, že je třeba odhalit všechny, kteří v průběhu nedávných masových nepokojů a "kontrarevoluční vzpoury" opustili správné pozice, stavit supeň jejich viny a potrestat je. Uvedl, že vůči komunistům je nezbytné přijímat přísná disciplinární opatření včetně vyloučení ze strany. Přitom je nutno věnovat zvláštní pozornost těm stranickým organizacím, které se neřídily usneseními ústředního výboru KS Číny k potlačení nepokojů. Ti, kteří svým jednáním překročili meze zákona, budou odpovídajícím způsobem potrestáni.

Na TENG SIAO-PCHINGův pokyn byla vytvořena speciální komise vedená členem stálého výboru politického byra, vedoucím politicko-právní komise ústředního výboru a tajemníkem ústřední komise pro prověrku stranické disciplíny ČCHIAO Š’em. Posláním komise je odhalovat osoby, které se zúčastnily nedávných událostí v Pekingu a určit míru jejich zodpovědnosti. Do komise byli vybráni představitelé organizačního oddělení ústředního výboru ministerstva veřejné a státní bezpečnosti, nejvyššího soudu a prokuratury. Její každodenní práci řídí kandidát politického byra TING KUAN-KEN, jmenovaný na posledním plenárním zasedání ÚV KS Číny tajemníkem ústředního výboru místo JEN MIG-FUA. Obdobné komise se vytvářejí v těch čínských městech, kde došlo k masovým vystoupením.

Na poradě stranických výborů a disciplinárních komisí se zpracovávají seznamy osob z nižších stranických organizací, které se dopustily chyb, provádí se šetření s následným rozhodnutím, kdo a jakým způsobem bude potrestán. V souladu s nařízením ÚV KS Číny se hlavní pozornost soustřeďuje na ideologické vzdělávání členů strany, s nimiž jsou prováděny preventivní besedy a prověrky jejich přístupu

ke stranickým dokumentům. Přísné disciplinární tresty, jako je vyloučení ze strany a předání záležitosti soudním orgánům, se ukládají pouze v krajním případě.

V současnosti přesáhl počet uvězněných 1 800 osob, které jsou soudně vyšetřovány a odsuzovány. Těmto skutečnostem se s ohledem na ostře negativní reakci Západu věnuje jen minimální publicita. Uvnitř strany se očistná kampaň nesetkává se širokou podporou.

Zpřísňuje se kontrola nad hromadnými sdělovacími prostředky. Na poradě ústředního výboru strany v polovině června 1989 bylo tvrdě kritizováno oddělení propagandy ÚV KS Číny za "nesprávný postoj" při objasňování událostí v průběhu dubna až června 1989. Provádějí se kádrové změny v redakcích novin Žen-min ž'-pao, Kuang-ming ž'-pao a v dalších, jejichž složení je posilováno odpovědnými pracovníky Hlavní politické správy Čínské lidové osvobozeneccké armády, jíž velí JANG ŠANG-KCHUNŮv bratr JANG PAJ-PING.

Zatímco události na náměstí Tchien-an-men z počátku června 1989 americké podnikatelské kruhy v podstatě nevzrušila, nové složení nejvyššího stranického vedení ČLR a následné vyhlášení ideologické linie zaměřené na posílení výstavby socialismu a potvrzení aktuálnosti třídního boje v nich vyvolalo mimořádné znepokojení. Američané považují vytyčené ideologické postuláty a rozsáhlý nástup proti "anti-socialistickým elementům" za neslučitelné s desetiletým TENG SIAO-PCHINGovým plánem modernizace ČLR prostřednictvím úzké ekonomické a technologické spolupráce se Západem. Zatímco administrativa nehodlá připustit další zhoršení americko-čínských vztahů a ostřejšími sankcemi destabilizovat čínskou ekonomiku, americké bankovní kruhy se domnívají, že se dlouhodobé představy o podnikání v ČLR a ovládnutí čínského trhu staly alespoň do další změny ve vedení země nereálné. Své zklamání z obratu ve vnitropolitickém vývoji ČLR ventilují v útocích na administrativu, která příliv amerického kapitálu do Číny

podněcovala a podporovala. Tato nespokojenost se pravděpodobně v krátké době obrátí proti ČLR na půdě Kongresu, jenž může v budoucnu iniciovat návrhy zákonů zbavujících Čínu některých ekonomických výsad, jichž doposud požívala proti ostatním ZSS.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Jakeš
s.Husák
s.Adamec
s.Indra
s.Lenárt
s.Johanes
s.Hegenbart
s.Štefaňák

*Medení FMR
J. a II. správa SNB*

Rozvoj spolupráce mezi Ghanskou republikou a Izraelem

V Ghane lze v poslední době zaznamenat zvýšenou aktivitu Izraele usilujícího o upevnění svých pozic v zemi a o rozšíření dvoustranných styků.

Tyto záměry jsou prosazovány prostřednictvím izraelských firem "ZIM", "DIEZENHOF", "MOTOROLLA", "HUTTEL CONSULTING" působících v obchodně-průmyslových a zemědělských oblastech. Představitelé uvedených společností navazují kontakty s místními firmami, včetně těch, které těží zlato a diamanty.

Tel Aviv vyvíjí tuto činnost s podporou proizraelských elementů v ghanských politických, společenských a obchodních kruzích. Výrazně se zvýšil počet cest ghanských obchodních, studentských a odborových funkcionářů do Izraele za výhodných podmínek. Růst proizraelských nálad lze pozorovat rovněž v armádě, zejména mezi důstojníky, kteří dříve sloužili v jednotkách OSN na Blízkém východě. Tato skupina prosazuje rozvoj spolupráce s Izraelem ve vojenské oblasti, neboť se domnívá, že přispěje k značnému zvýšení bojeschopnosti ghanské armády.

Podle informací z ghanských vládních kruhů proizraelské elementy spoléhají na podporu člena Prozatímní rady národní obrany /PRNO/ ANNANA a tajemníka sekretariátu PRNO DADZIho. Tyto postoje části ghanského vedení jsou do značné míry ovlivňovány sousedními západoafrickými zeměmi a jejich zkušenostmi ze spolupráce s Izraelem, zejména Togskou republikou, Libérií, Pobřežím slonoviny a též informacemi o tom, že Sierra Leone údajně uvažuje o obnovení diplomatických styků

V kruzích blízkých PRNO je uváděno v této souvislosti, že ghanské vedení bude v otázce obnovení diplomatických styků s Izraelem postupovat obezřetně a jeho pozice může být přehodnocena pouze na základě příslušné rezoluce Organizace africké jednoty.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Johanes
s.Štefaňák

Medim' FMV
I.II.správna SNB

archiv
bezpečnostních
složek

